

**ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ**  
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ та онлайн-медіа)

24.07.2026

**Зміст:**

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

**Митці на фронті**

[Фокус.–2026. – 23 лип. Зеленський зустрівся із автором бестселера «Я бачу, вас цікавить п'ятьма»: про що говорили. – Бережна Д.](#)

[NV. –2026. – 23 лип. «Сум має бути з честю». Як український режисер, захисник Дмитро Костюминський формує нову культуру вшанування героїв. – Пасічник К.](#)

**Вшанування пам'яті**

[Українська літературна газета. – 2026. – 22 лип. КМДА скерувала президентові подання про присвоєння журналістці Вікторії Роциній звання Героя України посмертно. – Інф.](#)

[Фокус.–2026. – 23 лип. ADAM: у Києві відбудеться концерт пам'яті фронтмена гурту ADAM Михайла Клименка. – Рудько О.](#)

**Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України**

[Укрінформ. – 2026. – 24 лип. В Україні хочуть створити національну платформу ШІ-спільноти. – Інф.](#)

**Медіа**

[Інтерфакс-Україна. – 2026. – 23 лип. В Мінкультури обговорюють створення прозорої моделі залучення інвестицій і міжнародної допомоги для розвитку незалежних медіа. – Інф.](#)

[Фокус.–2026. – 23 лип. В Україні вимагають заборонити TikTok: чим аргументує авторка петиції. – Ханас О.](#)

**Регіональна культурна політика, культурно-мистецькі ініціативи громад**

[Фокус.–2026. – 23 лип. Перший в Україні Підлітковий форум: про ментальне здоров'я, професійну реалізацію та лідерство з Євгеном Яновичем, Сергієм Жаданом та МУР. – Рудько О.](#)

**Театр**

[Україна молода. – 2026. – 22 лип. Кассандра, Медея та доктор Леонардо. Вистави із шести міст змагатимуться за звання лауреатів ГРИ — 2026. – Григоренко В.](#)

## **Музика**

Україна молода. – 2026. – 22 лип. Музичне турне. Камерний ансамбль несе музику Бориса Лятошинського у світ. – Кохан Л.

NV. – 2026. – 23 лип. Іггі Поп сказав «круто». Жадан і Собаки переспівали культовий хіт групи The Stooges Хочу бути твоїм псом українською мовою. – Найденко Ю.; Віледж Україна. – 2026. – 23 лип. «Жадан і Собаки» випустили офіційний кавер на пісню Іггі Попа «I wanna be your dog». – Джанов Д.

## **Література. Книговидання**

Інтерфакс-Україна. – 2026. – 23 лип. Друкарні і видавництва можуть отримати до 16 млн грн на відновлення обладнання і до 30 млн грн – за пошкоджене майно – Бережна. – Інф.

NV. – 2026. – 23 лип. Російські обстріли у липні знищили 1,5 мільйона українських книжок — втрати перевищують 130 млн грн. – Івашків О.; Укрінформ. – 2026. – 23 лип. У липні внаслідок російських атак знищені понад 1,5 мільйона книжок – Мінкульт. – Інф.

NV. – 2026. – 23 лип. Готували для фестивалю. У Видавництві Старого Лева розповіли, накладі яких книг згоріли на друкарні Конві в Києві. – Найденко Ю.

NV. – 2026. – 23 лип. Знищено півмільйона книг. У друкарні Конві показали NV наслідки влучання російської ракети. – Найденко Ю.

Інтерфакс-Україна. – 2026. – 23 лип. Група «Конві» очікує від уряду допомоги на відновлення приміщень та друкарських станків – комерційна директорка. – Інф.

Укрінформ. – 2026. – 23 лип. На Чендей-фесті в Ужгороді більшість перемог взяли кияни. – Інф.

Дзеркало тижня. Україна. – 2026. – 23 лип. В Україні заснували державну літературну премію «Воля». – Кулешов Р.; Інтерфакс-Україна. – 2026. – 23 лип. Мінкультури започаткувало нову щорічну державну літературну премію «Воля». – Інф.; Укрінформ. – 2026. – 23 лип. В Україні започаткували нову літературну нагороду. – Інф.

Українська літературна газета. – 2026. – 22 лип. Відбудеться церемонія нагородження преміями Ліги українських меценатів – 2026. – Інф.

NV. – 2026. – 23 лип. «Розкажи всьому світу, що відбувалося». У Києві представили Щоденник Катерини Савенко, яка загинула у Маріуполі під час облоги. – Найденко Ю.

## **Музейна справа**

Укрінформ. – 2026. – 23 лип. У мережі з'явилися майже 50 тисяч сканкопій архівних документів із особового фонду Павла Тичини. – Інф.

### **Охорона культурної спадщини. Археологія**

Дзеркало тижня. Україна. – 2026. – 23 лип. Росія нищить Херсонес: ЮНЕСКО визнало загрозу. – Кобеньок О.

NV. – 2026. – 23 лип. Херсонес Таврійський внесли до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО під загрозою. – Пасічник К.; День. – 2026. – 23 лип. Херсонес Таврійський внесено до Списку всесвітньої спадщини під загрозою. – Інф.; Віледж Україна. – 2026. – 23 лип. ЮНЕСКО внесла Херсонес до Списку об'єктів Всесвітньої спадщини, що перебувають під загрозою. – Гуржий В.; Інтерфакс-Україна. – 2026. – 23 лип. Херсонес Таврійський внесено до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО під загрозою – Бережна. – Інф.; Укрінформ. – 2026. – 23 лип. Херсонес Таврійський в окупованому Криму внесли до списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО під загрозою. – Інф.

Укрінформ. – 2026. – 23 лип. У Дубенському замку розпочалися розкопки на двох локаціях. – Інф.

### **Читання. Промоція читання**

Український тиждень. – 2026. – 22 лип. The Atlantic: Настає кінець епохи читання. – Нестелєв М.

### **Релігія**

Україна молода. – 2026. – 22 лип. Виявлено ознаки афілійованості Почаївської лаври з РПЦ – ДЕСС. – Здоровило Т.

### **Культура національних меншин. Закордонні українці**

Укрінформ. – 2026. – 23 лип. У Берліні покажуть фільм українських режисерок про втрачений дім. – Інф.

\*\*\*

Інтерфакс-Україна. – 2026. – 23 лип. Два десятки фільмів увійшли до основної програми 83-го Венеціанського кінофестивалю. – Інф.

Віледж Україна. – 2026. – 23 лип. Актори серіалу «Ведмідь» приготували український борщ у кулінарному проєкті The New York Times. – Джанов Д.

### Митці на фронті

Фокус.–2026. – 23 лип. Зеленський зустрівся із автором бестселера «Я бачу, вас цікавить п'ятьма»: про що говорили. – Бережна Д.

Президент України провів зустріч із військовим та письменником Ілларіоном Павлюком. Говорили про технологізацію оборони. Докладно:

<https://focus.ua/uk/politics/762054-illarion-pavlyuk-zustrivsya-z-volodimirom-zelenskim-govorili-pro-bezpilotniki>

NV. –2026. – 23 лип. «Сум має бути з честю». Як український режисер, захисник Дмитро Костюминський формує нову культуру вшанування героїв. – Пасічник К.

До повномасштабного вторгнення Дмитро Костюминський був театральним режисером, сценографом. У своїх виставах він часто рефлексував про окупацію рідного Криму та повернення ветеранів. У березні 2022 року, після шести спроб потрапити до війська, Дмитро став бійцем 30-ї ОМБр. У матеріалі розповідь Дмитра про шлях на війні та формування нової культури вшанування українських героїв. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/socium/interv-yu-nv-kostyuminskiy-pro-krim-front-ta-kulturu-vshanuvannya-gerojiv-50626744.html>

### Вшанування пам'яті

Українська літературна газета. – 2026. – 22 лип. КМДА скерувала президентові подання про присвоєння журналістці Вікторії Рошиній звання Героя України посмертно. – Інф.

КМДА проінформувала, що клопотання про нагородження журналістки подало ТОВ «УП Медіа» 29 квітня 2026 року, а після погодження з Держкомтелерадіо, КМДА підготувала та надіслала президенту відповідне подання. Тепер слово за президентом та Комісією державних нагород. Подання від КМДА вже передали до Офісу президента. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/kmda-skeruvala-prezydentovi-podannia-pro-prysvoiennia-zhurnalisttsi-viktorii-roshchynij-zvannia-heroia-ukrainy-posmertno/>

Фокус.–2026. – 23 лип. ADAM: у Києві відбудеться концерт пам'яті фронтмена гурту ADAM Михайла Клименка. – Рудько О.

25 липня в open-air просторі «Де, Що, Інше» відбудеться вечір пам'яті фронтмена гурту ADAM Михайла Клименка. У концерті візьмуть участь KOLA, Марина Круть, DANTES, LELY45, Ziferblat, Schmalgauzen, PARFENIUK, Brykulets, Latexfauna, Tember Blanche, Геля Зозуля, Vivienne Mort, Женья Галич, NAZVA, Wellboy, Володимир Шумко та Лера Мандзюк. Докладно:

<https://focus.ua/uk/ukraine/762022-adam-u-kiyevi-vidbudetsya-koncert-pam-yati-frontmena-gurtu-adam-mihayla-klimenka>

## **Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України**

Укрінформ. – 2026. – 24 лип. В Україні хочуть створити національну платформу ІІІ-спільноти. – Інф.

Мінцифри ініціювало створення в Україні національної платформи ІІІ-спільноти, яка стане єдиним вікном для інновацій та об'єднає всі ініціативи у галузі. Українська спільнота штучного інтелекту стрімко росте, але ринок досі працює розрізнено. Десятки профільних хабів, шкіл та ініціатив розвиваються паралельно без єдиного центру. Тому Мінцифри спільно з найбільшою ІІІ-спільнотою AI House запускають масштабний мапінг ринку, який об'єднає всі ініціативи в єдину національну платформу ІІІ-спільноти. На єдиній платформі буде зібрана вся ключова інформація: інтерактивна мапа організацій з чіткими інструкціями, як доєднатися, календар подій, мітапів та хакатонів, статистика розвитку екосистеми, головні новини сфери тощо. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4147409-v-ukraini-hocut-stvoriti-nacionalnu-platformu-sispilnoti.html>

## **Медіа**

Інтерфакс-Україна. – 2026. – 23 лип. В Мінкультури обговорюють створення прозорої моделі залучення інвестицій і міжнародної допомоги для розвитку незалежних медіа. – Інф.

Заступниця міністра культури України Наталія Мовшович провела засідання Експертної ради з питань формування державної інформаційної політики при Мінкультури, на якій обговорювалося результати Конференції з питань відновлення України (URC 2026) у Гданську (Польща), а також пропозиції до наступної конференції, що відбудеться у 2027 році в Естонії. Учасники зустрічі відзначили важливість того, що на URC 2026 питання медіа було представлене окремим тематичним треком. Також під час зустрічі учасники обговорили можливі механізми підтримки українських медіа, зокрема, створення прозорої та зрозумілої моделі залучення інвестицій і міжнародної допомоги для розвитку незалежних медіа. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/culture/1187403.html>

Фокус.–2026. – 23 лип. В Україні вимагають заборонити TikTok: чим аргументує авторка петиції. – Ханас О.

Заборонити діяльність соціальної мережі TikTok на території України вимагає ініціаторка відповідної петиції Ольга Костюк. Авторка переконана, що це необхідно в інтересах національної безпеки та захисту громадян. Звернення з'явилося у розділі електронних петицій на сайті Кабінету міністрів України. Докладно:

<https://focus.ua/uk/ukraine/762068-v-ukrajini-vimagayut-zaboroniti-tiktok-chim-argumentuye-avtorka-peticiji>

## **Регіональна культурна політика, культурно-мистецькі ініціативи громад**

Фокус.–2026. – 23 лип. Перший в Україні Підлітковий форум: про

ментальне здоров'я, професійну реалізацію та лідерство з Євгеном Яновичем, Сергієм Жаданом та МУР. – Рудько О.

5 серпня у Києві відбудеться перший в Україні Підлітковий форум. Програму форуму організатори формували на основі опитування підлітків і визначенні їхніх потреб. Головні тематичні блоки – це ментальне здоров'я, професійна реалізація та лідерство. По формату Форум буде включати цікаві дискусійні панелі та постійне живе спілкування з зірковими гостями, серед яких — ведучий Євген Янович, письменник та військовослужбовець Сергій Жадан, творче об'єднання МУР та інші. Докладно:

<https://focus.ua/uk/ukraine/762011-pershiy-v-ukrajini-pidlitkoviy-forum-pro-mentalne-zdorov-ya-profesiynu-realizaciyu-ta-liderstvo-z-yevgenom-yanovichem-sergiyem-zhadanom-ta-mur>

### Театр

Україна молода. – 2026. – 22 лип. Кассандра, Медея та доктор Леонардо. Вистави із шести міст змагатимуться за звання лауреатів ГРИ — 2026. – Григоренко В.

Експертна рада VIII Всеукраїнського театального фестивалю-премії ГРА визначили фіналістів, які змагатимуться за звання лауреатів. До короткого списку ввійшли 14 вистав із шести міст України: Києва, Львова, Івано-Франківська, Вінниці, Рівного та Хмельницького. У листопаді ці постановки наживо переглянуть члени міжнародного журі й оберуть найкращих із кращих у семи загальних та восьми індивідуальних номінаціях. Цьогорічний короткий список поєднав театри, що вже стали постійними учасниками фінального етапу ГРИ, та одразу п'ять колективів, які потрапили до шортліста вперше. До шортліста вперше потрапили Хмельницький театр ім. М. Старицького, Львівський театр «Лава», INSHA Dance Company з Києва, Національний будинок музики та Вінницький театр ім. М. К. Садовського. Водночас свої позиції серед фіналістів зберігають Національний театр ім. Марії Заньковецької, Львівський театр ім. Лесі Українки, Національна оперета України, Національний театр ім. Івана Франка, Київський театр «Золоті ворота» та Івано-Франківський національний театр ім. Івана Франка. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/194687/>

### Музика

Україна молода. – 2026. – 22 лип. Музичне турне. Камерний ансамбль несе музику Бориса Лятошинського у світ. – Кохан Л.

На святі до відкриття Зальцбурзького фестивалю зазвучала українська музика. Фортепіанне тріо №2 Бориса Лятошинського виконав ансамбль Lyatoshynsky Trio. Музиканти представили Україну у програмі Fest zur Festspieleroffnung. Український твір звучав у програмі виступу поруч із музикою Арво Пярта, Дьордя Куртага, Йоганнеса Брамса та Астора П'яццоллі. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/194685/>



NV. – 2026. – 23 лип. Іггі Поп сказав «круто». Жадан і Собаки переспівали культовий хіт групи The Stooges Хочу бути твоїм псом українською мовою. – Найденко Ю.; Віледж Україна. – 2026. – 23 лип. «Жадан і Собаки» випустили офіційний кавер на пісню Іггі Попа «I wanna be your dog». – Джанов Д.

Гурт «Жадан і Собаки» представив кавер на пісню «I wanna be your dog» («Хочу бути твоїм псом») The Stooges, перекладену українською мовою та кліп до неї. Лідер гурту Іггі Поп дозволив виконання пісні українськими артистами. Пісню і кліп виконавці присвятили харків'янам. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/hochu-buti-tvojim-psom-zhadan-i-sobaki-zahopili-kaverom-na-hit-i-wanna-be-your-dog-iggi-popa-video-50626694.html>

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/375765-laquo-zhadan-i-sobaki-raquo-vipustili-ofitsiyniy-kaver-na-pisnyu-iggi-popa-lquo-i-wanna-be-your-dog-rdquo>

### **Література. Книговидання**

Інтерфакс-Україна. – 2026. – 23 лип. Друкарні і видавництва можуть отримати до 16 млн грн на відновлення обладнання і до 30 млн грн – за пошкоджене майно – Бережна. – Інф.

Пошкоджені друкарні і видавництва можуть отримати гранти до 16 млн грн на відновлення обладнання і до 30 млн грн компенсації за пошкоджене майно, повідомила віцепрем'єр-міністерка з гуманітарної політики – міністерка культури Тетяна Бережна. За її словами, попередня сума збитків готової продукції, сировини та видань у виробництві становить близько 130 млн грн. Віцепрем'єрка розповіла, що під час наради з Міністерство економіки, за участі Української видавничої асоціації визначені доступні механізми державної підтримки: друкарні можуть отримати гранти до 16 млн грн на відновлення обладнання, пошкодженого або знищеного внаслідок російської агресії; програма страхування воєнних ризиків передбачає до 30 млн грн компенсації за пошкоджене майно; Мінекономіки консультує постраждалі видавництва та друкарні щодо можливої підтримки. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1187513.html>

NV. – 2026. – 23 лип. Російські обстріли у липні знищили 1,5 мільйона українських книжок — втрати перевищують 130 млн грн. – Івашків О.; Укрінформ. – 2026. – 23 лип. У липні внаслідок російських атак знищені понад 1,5 мільйона книжок – Мінкульт. – Інф.

Російські обстріли у липні завдали масштабних втрат українській видавничій галузі, знищено понад 1,5 мільйона примірників книжок, а також пошкоджено виробничі потужності друкарні «Конві плюс» і видавництв «Книголав» та Mison.publishing. Втрати перевищують 130 млн грн. Про це повідомила міністерка культури України Тетяна Бережна. За її даними, найбільших втрат зазнала друкарня «Конві плюс». Там повністю знищено близько 5 тисяч квадратних метрів виробничих і складських приміщень, ще понад 2 тисячі квадратних метрів зазнали значних пошкоджень. Також пошкоджено та знищено частину друкарського обладнання. Внаслідок атаки

згоріли понад 600 тисяч готових книжок і підручників різних українських видавництв, а також близько 350 тисяч примірників, які перебували у виробництві. Попередні збитки від втрати готової продукції, сировини та видань оцінюють приблизно у 110 млн грн. Бережна повідомила, що на складі видавництва «Книголав» знищено близько 200 тисяч книжок. Попередній розмір збитків становить близько 20 млн грн. За даними міністерки культури, видавництво Mison.publishing, засноване наприкінці 2025 року, втратило весь наклад своєї першої книги, офісне приміщення та спеціалізовану техніку. Тетяна Бережна наголосила, що відновлення друкарень і підтримка видавничої галузі є питанням культурної стійкості та національної безпеки. Під час наради з Міністерством економіки, довкілля та сільського господарства України за участі представників галузі визначили можливі механізми державної підтримки. Зокрема, друкарні зможуть отримати гранти до 16 млн грн на відновлення обладнання, пошкодженого або знищеного внаслідок російської агресії. Також програма страхування воєнних ризиків передбачає компенсацію до 30 млн грн за пошкоджене майно. Крім того, держава планує розширити програму «Книга», запустити субсидії для книгарень із компенсацією витрат на оренду приміщень та оновити програму поповнення фондів публічних бібліотек. У Мінекономіки вже консультують постраждалі видавництва та друкарні щодо можливостей отримання допомоги. Мета підтримки — відновити виробництво та забезпечити вихід нових українських книжок. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/ukraine/events/rosiyski-obstrili-znishchili-ponad-1-5-mln-knizhok-veliki-vtrati-dlya-vidavnictv-50626794.html>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4147327-u-lipni-vnaslidok-rosijskih-atak-zniseni-ponad-15-miljona-knizok-minkult.html>

NV. –2026. – 23 лип. Готували для фестивалю. У Видавництві Старого Лева розповіли, накладі яких книг згоріли на друкарні Конві в Києві. – Найденко Ю.

19 липня російські окупанти поцілили ракетою по друкарні «Конві», у Києві, де зокрема друкувались нові книги «Видавництва Старого Лева». Про це розповіла головна редакторка «ВСЛ» та засновниця львівського книжково фестивалю BestsellerFest Мар'яна Савка. Наклади книг, які згоріли на друкарні, мали бути представлені на фестивалі у Львові. Також на цій же друкарні не встигли надрукувати кілька видань, презентації яких також планувалися на фестивалі у серпні. Видавництво переносить передпродажі цих видань на невизначений термін. Під час масованої ракетної атаки на Київ на друкарні «Конві» згоріло майже півмільйона книг та напівфабрикатів книг на складі та у виробничих приміщеннях, знищено або залито водою друкарське обладнання. За попередніми даними втрати друкарні становлять 7,5 млн грн. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/books/vidavnictvo-starogo-leva-yaki-knigi-zgorili-u-drukarni-konvi-pid-chas-obstrilu-kiyeva-19-lipnya-50626712.html>

NV. –2026. – 23 лип. Знищено півмільйона книг. У друкарні Конві



показали NV наслідки влучання російської ракети. – Найденко Ю.

Проти ночі 19 липня росія здійснила масовану ракетну атаку по Києву, внаслідок якої зазнала руйнувань одна з трьох найбільших друкарень України – «Конві». Комерційна директорка «Конві» Вікторія Гайдай показала NV наслідки атаки і розповіла про збитки. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/books/drukarnya-konvi-yak-viglyadaye-znishchena-virovbinctvo-yaki-zbitki-i-shcho-zgorilo-video-50626596.html>

Інтерфакс-Україна. – 2026. – 23 лип. Група «Конві» очікує від уряду допомогу на відновлення приміщень та друкарських станків – комерційна директорка. – Інф.

Група «Конві» очікує від уряду допомогу на відновлення виробничих приміщень та друкарських станків, які постраждали від російського обстрілу, повідомила комерційна директорка Вікторія Гайдай. Вона сказала, що терміни відновлення залежать від того, чи підтримає підприємство уряд, Міністерство культури та Міністерство освіти і науки і чи не будуть зволікати з допомогою. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1187504.html>

Укрінформ. – 2026. – 23 лип. На Чендей-фесті в Ужгороді більшість перемог взяли кияни. – Інф.

В Ужгороді відкрили чотириденний Чендей-фест – літературний конкурс малої прози, кіносценаріїв та чендєєзнавства, більшість перемог на фестивалі цьогоріч взяли кияни. Журі конкурсу цього року визначило гран-прі в кожній номінації та лауреатів без зазначення місць, як це було зазвичай. У номінації «Чендєєзнавство» переміг професор Сидір Кіраль (Київ) – за перше оприлюднення й ґрунтовний аналіз архівних документів радянської цензури у персональній справі Івана Чендея (навколо роману «Птахи полишають гнізда...» та збірки «Березневий сніг»). У номінації «Мала проза» гран-прі Чендей-фесту здобула письменниця Катерина Мотрич (Київ) за новелу «Дарія». У номінації «Сценарій короткометражного фільму» гран-прі здобув ветеран ЗСУ, драматург Юрій Веткін (Чернігів) за кіносценарій «Телефони». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4147158-na-cendejfesti-v-uzgorodi-bilsist-peremog-vzali-kiani.html>

Дзеркало тижня. Україна. – 2026. – 23 лип. В Україні заснували державну літературну премію «Воля». – Кулешов Р.; Інтерфакс-Україна. – 2026. – 23 лип. Мінкультури започаткувало нову щорічну державну літературну премію «Воля». – Інф.; Укрінформ. – 2026. – 23 лип. В Україні започаткували нову літературну нагороду. – Інф.

На тлі зростання уваги до перекладної літератури Міністерство культури України та Національний університет «Києво-Могилянська академія» започаткували щорічну премію «Воля». Вона відзначатиме найкращі прозові й документальні книжки українських авторів, а також перекладені українською видання іноземців про Україну. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/dlja-suchasnikh-knizhok-pro-ukrajinu-v-ukrajini-zasnujut-derzhavnu-literaturnu-premiju-volja.html>  
<https://interfax.com.ua/news/culture/1187550.html>  
<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4147350-v-ukraini-zapocatkuvali-novu-literaturnu-nagorodu.html>

Українська літературна газета. – 2026. – 22 лип. Відбудеться церемонія нагородження преміями Ліги українських меценатів – 2026. – Інф.

29 липня у Національному музеї літератури України відбудеться урочиста церемонія нагородження преміями Ліги українських меценатів та Національної Спілки письменників України. **Премія ім. Дмитра Нитченка** присуджується за пропаганду українського слова. Серед лауреатів – Михайло Сидоржевський, голова Національної Спілки письменників України, Максим Рильський, український журналіст, письменник, науковий співробітник Київського музею М. Т. Рильського, Віктор Ліфанчук, журналіст, композитор і автор та виконавець власних пісень, Віктор Мазаний, засновник та автор проекту всеукраїнського літературно-мистецького свята «Городецький автограф», Олена Рабій, завідувач бібліотеки ім. М.В. Гоголя Централізованої бібліотечної системи Голосіївського району м. Києва. **Літературна премія ім. Володимира Свідзінського** присуджується «за нові поезії, які стали взірцем глибинного ліризму в дусі традицій Володимира Свідзінського і помітним явищем сучасної української поезії». Серед лауреатів – Дмитро Чистяк, секретар Національної спілки письменників України, заступник голови Київської організації НСПУ, професор кафедри романської філології КНУ імені Тараса Шевченка, доктор філологічних наук, Борис Щавурський, український поет, літературознавець, редактор. **Літературна премія імені Бориса Нечерди** присуджується «за пошуки нової поетичної мови й сміливі творчі експерименти, за самобутні художні відкриття та утвердження нових напрямків в українській поезії». Серед лауреатів Олександр Хоменко, український поет і есеїст, історик, музейник і військовослужбовець, кандидат історичних наук. **Літературна премія ім. Михайла Слабошпицького** заснована з метою пошанування видатного письменника і громадського діяча Михайла Слабошпицького (1946-2021), популяризації його різногранної творчої спадщини, утвердження високих мистецьких стандартів у національному письменстві і літературній критиці. Ім'я лауреата буде назване на церемонії нагородження. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/vidbudetsia-tseremoniia-nahorodzhennia-premiiamy-lihy-ukrainskykh-metsenativ-2026/>

NV. –2026. – 23 лип. «Розкажи всьому світу, що відбувалося». У Києві представили Щоденник Катерини Савенко, яка загинула у Маріуполі під час облоги. – Найденко Ю.

У Музеї історії Києва відбулась презентація книги «Щоденник Катерини Савенко». Вона містить 34 щоденникових записи, які мешканка Маріуполя робила з першого дня повномасштабного вторгнення і до своєї смерті у квітні 2022 року. Презентація книги відбулася у форматі публічної розмови. У ній

взяли участь представниця видавців книги – голова Наглядової ради Фонду Ріната Ахметова та Музею Голоси Мирних Наталія Ємченко, голова Центру громадянських свобод Олександра Матвійчук, керівник Центру прав людини та меморіалізації війни Київської школи економіки Антон Дробович і головний лікар Маріупольської міської лікарні № 4 імені Ілліча Андрій Серветник, який працював у місті під час блокади; журналіст, історик, медіаменеджер Олексій Мустафін. Також у Музеї Голоси Мирних відкрилася виставка, присвячена Щоденнику Катерини Савенко, яку може відвідати кожен охочий. Вона триватиме до кінця серпня у Музеї історії міста Києва. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/books/shchodennik-katerini-savenko-u-kiyevi-predstavili-zapisi-pro-oblogu-zagibloji-zhitelki-mariupolya-foto-50626661.html>

### **Музейна справа**

Укрінформ. – 2026. – 23 лип. У мережі з'явилися майже 50 тисяч сканкопій архівних документів із особового фонду Павла Тичини. – Інф.

Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України виклав у мережу понад 48 тисяч сканкопій із архівних справ особового фонду поета, громадського та державного діяча Павла Тичини. Особовий фонд Павла Тичини є найбільшим в архіві-музеї, налічує він понад 17 тисяч архівних справ. Протягом січня-липня фахівці установи сканували документи з цього фонду, наповнюючи онлайн-ресурс «Комплексна система інформатизації» (КСІ). У результаті на платформі оприлюднили сканкопії з 2867 архівних справ. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4147321-u-merezi-zavilisa-majze-50-tisac-skankopij-arhivnih-dokumentiv-iz-osobovogo-fondu-pavla-ticini.html>

### **Охорона культурної спадщини. Археологія**

Дзеркало тижня. Україна. – 2026. – 23 лип. Росія нищить Херсонес: ЮНЕСКО визнало загрозу. – Кобеньок О.

ЮНЕСКО занесла «Стародавнє місто Херсонес Таврійський та його хору» в окупованому Криму до Списку всесвітньої спадщини під загрозою. Таке рішення ухвалили на 48-й сесії Комітету в Пусані (південна Корея). Підставою для такого рішення стали масштабна незаконна забудова території пам'ятки, пошкодження археологічного шару під час будівництва історико-археологічного парку «Новий Херсонес», втрата автентичності історичного ландшафту, а також незаконні археологічні роботи й вивезення культурних цінностей. За інформацією, наведеною українськими науковцями та підтвердженою супутниковим моніторингом UNITAR/UNOSAT, під час будівництва використовувалася важка техніка, яка пошкодила культурний шар глибиною до 10 метрів. Із території пам'ятки також вилучено й вивезено за межі Криму сотні тисяч артефактів. ЮНЕСКО наголосило, що через тимчасову окупацію півострова Україна не має можливості здійснювати належний моніторинг, реставрацію та консервацію об'єкта. Крім того, Комітет закликав негайно припинити будь-які дії, що шкодять культурній спадщині Криму, та звернув увагу на необхідність захисту Ханського палацу в Бахчисарай, печерних

міст Кримської Готії, Кримської астрофізичної обсерваторії й Судацької фортеці. За даними Міністерства культури, станом на початок травня 2026 року Росія пошкодила або зруйнувала 1783 пам'ятки культурної спадщини та 2540 об'єктів культурної інфраструктури. Повністю знищено 46 пам'яток культурної спадщини та 518 закладів культури, а найбільших втрат зазнали Харківська, Херсонська, Донецька й Одеська області. Для системного обліку та захисту таких об'єктів Україна у 2026 році запустила електронний реєстр культурної спадщини. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/WORLD/rosija-nishchit-khersones-junesko-viznalo-zahrozu.html>

NV. – 2026. – 23 лип. Херсонес Таврійський внесли до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО під загрозою. – Пасічник К.; День. – 2026. – 23 лип. Херсонес Таврійський внесено до Списку всесвітньої спадщини під загрозою. – Інф.; Віледж Україна. – 2026. – 23 лип. ЮНЕСКО внесла Херсонес до Списку об'єктів Всесвітньої спадщини, що перебувають під загрозою. – Гуржий В.; Інтерфакс-Україна. – 2026. – 23 лип. Херсонес Таврійський внесено до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО під загрозою – Бережна. – Інф.; Укрінформ. – 2026. – 23 лип. Херсонес Таврійський в окупованому Криму внесли до списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО під загрозою. – Інф.

Український об'єкт «Стародавнє місто Херсонес Таврійський та його хора», який розташований у тимчасово окупованому Севастополі, внесли до Списку всесвітньої спадщини, що перебуває під загрозою. Відповідне рішення ухвалили під час 48-ї сесії Комітету всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, що проходить у Пусані, Республіка Корея. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/hersones-tavriyskiy-ta-hora-pam-yatku-vnesli-do-spisku-spadshchini-yunesko-pid-zagrozoyu-50626603.html>

<https://day.kyiv.ua/news/230726-khersones-tavriyskiy-vneseno-do-spysku-vsesvitnoyi-spadshchiny-pid-zahrozoyu>

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/375745-yunesko-vnesla-nbsp-hersones-nbsp-do-spisku-ob-ektiv-vsesvitnoyi-spadschini-scho-perebuvayut-pid-zagrozoyu>

<https://interfax.com.ua/news/culture/1187379.html>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4147122-hersones-tavrijskij-u-krimu-vnesli-do-spisku-vsesvitnoi-spadsini-unesko-pid-zagrozou.html>

Укрінформ. – 2026. – 23 лип. У Дубенському замку розпочалися розкопки на двох локаціях. – Інф.

Перший шурф зробили на відстані 10 метрів від в'їзної брами на території замку. Раніше тут досліджень не було, тож, на думку керівника розкопок кандидата історичних наук Юрія Пшеничного, розкопки зможуть розповісти про дорожнє покриття, яким ходили і їздили князі Острозькі та їхні спадкоємці. Можливо, це відкриє і деякі нові деталі будівництва замку. Розкоп на другій ділянці, який пов'язаний із вивченням конструкції старого замкового мосту і ґрунтових шарів навколо нього. Розкопки під мостом також допоможуть

з'ясувати первісну глибину оборонного рову і уявити конструкцію переправи. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4147277-u-dubenskomu-zamku-rozpocalisa-rozkopki-na-dvoh-lokaciakh.html>

### **Читання. Промоція читання**

Український тиждень. – 2026. – 22 лип. The Atlantic: Настає кінець епохи читання. – Нестелєєв М.

«20 липня в Україні почався Національний тиждень читання, цьогорічна тема якого: «З нами житиме сучукрліт». За два тижні до того, 6 липня, в [The Atlantic](#) вийшов великий, практично програмовий текст Роуз Горовіц із назвою «Настав кінець епохи читання» і підзаголовком про те, що «епоха читання може виявитися лише короткочасною аномалією в історії людства». Авторка статті, хоч і зосереджуючись винятково на американському матеріалі, пише про те, що суспільство нині стрімко втрачає звичку читати, переходячи у стан так званої постграмотності. Опитування свідчать, що менше половини дорослих читають лише одну книжку на рік, а відсоток тих, хто читає задля задоволення, впав до історичного мінімуму. Водночас різноманітні ігри стали популярнішим дозвіллям, ніж книжка. Навіть самі тексти, які вибирають сучасні читачі, стали набагато простішими. Якщо в середині XIX століття популярними ставали складні романи з розлогими й закрученими реченнями, то нині ринок заповнив янг-едалт, комікси та спрощені жанрові твори. Причина полягає в тому, що формат споживання інформації радикально змінився. Щодня людина отримує величезну кількість уривчастих текстових повідомлень, дописів у соцмережах та електронних листів. Проте це фрагментарне читання витіснило тривалу, зосереджену увагу, необхідну для засвоєння глибоких і складних ідей. Натомість нові покоління віддають перевагу коротким відео у соцмережах, алгоритми яких працюють за принципом швидкого дофамінового підкріплення. Відтак здатність до глибокого аналізу, синтезу та критичного мислення поступово атрофується... Припущення про те, що покоління, зрощені на безперервних відеострічках, здатні досягнути якогось когнітивного прогресу, залишається лише гіпотезою. Наразі занепад культури читання підштовхує суспільство до менш раціонального, аналітичного та витонченого способу мислення... Крім того, алгоритми цифрових платформ заохочують спрощені, конфліктні та візуально привабливі ідеї, відсуваючи експертні знання на задній план. Водночас виникає ще одна фундаментальна загроза — розвиток генеративного штучного інтелекту... Автоматизація інтелектуальної праці призводить до втрати здатності формувати власну думку та ставити під сумнів отримані дані. Парадоксально, але у світі, заповненому штучно згенерованими текстами та книжками, потреба у вмінні глибоко аналізувати лише зростає. Однак саме читання стрімко перетворюється на вузьке, нішкове хобі. Хоча загальний обсяг продажів паперових книжок залишається високим, основну масу літератури споживає невелика частка населення... Попри це, спроби опиратися таким новітнім тенденціям тривають... Сьогодні людство не ризикує втратити тексти через фізичне знищення книжок: мільйони їх оцифровано й



збережено на серверах. Головна загроза полягає в байдужості та втраті самої здатності й бажання ці тексти читати...». Докладно:

<https://tyzhden.ua/the-atlantic-nastaie-kinets-epokhy-chytannia/>

### **Релігія**

Україна молода. – 2026. – 22 лип. Виявлено ознаки афілійованості Почаївської лаври з РПЦ – ДЕСС. – Здоровило Т.

Під час перевірки Державна служба з етнополітики та свободи совісті (ДЕСС) знайшла ознаки того, що Почаївська Свято-Успенська лавра пов'язана (афілійована) з Російською православною церквою. Загалом перевірка тривала з 24 червня. У службі підтвердили, що монастир є підрозділом Української православної церкви Московського патріархату та входить до складу Київської митрополії УПЦ. Перевірка виявила, що керівник Почаївської лаври входить до складу статутних органів управління РПЦ. Після перевірки ДЕСС опублікувала відповідний наказ про виявлення ознак афілійованості. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/194705/>

### **Культура національних меншин. Закордонні українці**

Укрінформ. – 2026. – 23 лип. У Берліні покажуть фільм українських режисерок про втрачений дім. – Інф.

26 липня, у Берліні у рамках програми Flicker Club відбудеться показ фільму «Things That Stay» («Речі, які лишаються») українських режисерок Марти Писанко та Поліни Охриткової, що розповідає про втрачений дім. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4147265-u-berlini-pokazut-film-ukrainskih-reziserok-pro-vtracenij-dim.html>

\*\*\*

Інтерфакс-Україна. – 2026. – 23 лип. Два десятки фільмів увійшли до основної програми 83-го Венеціанського кінофестивалю. – Інф.

Найстаріший кінофестиваль відбудеться у Венеції з 2 по 12 вересня. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/culture/1187509.html>

Віледж Україна. – 2026. – 23 лип. Актори серіалу «Ведмідь» приготували український борщ у кулінарному проєкті The New York Times. – Джанов Д.

Зірки американського серіалу «Ведмідь» Ебон Мосс-Бакрак та Айо Едебірі стали героями шоу NYT Cooking, де разом приготували вегетаріанський борщ. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/375747-aktori-serialu-laquo-vedmid-raquo-prigotuvati-ukrayinskiy-borsch-u-kulinarnomu-proekti-the-new-york-times>



Випуск підготувала

В. В. Пижевська,  
головний бібліограф сектору оперативного інформування  
та розповсюдження інформації відділу НАУІ  
Інформцентру з питань культури та мистецтва,  
**E-mail:** [infocenter@nplu.org](mailto:infocenter@nplu.org); [info\\_nplu@ua.fm](mailto:info_nplu@ua.fm)  
контакт. тел.: 425-23-26